

ВИСШЕ ВОЕННОМОРСКО УЧИЛИЩЕ "Н. Й. ВАПЦАРОВ"

9026 Варна, ул. "В. Друмев" №73, тел.052/632-015, факс 052/303-163

"FILII MARIS SUMUS"

Р И 03.04.12

П РА В И Л Н И К

За категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методическите публикации и цитиранията

Съдържание

1. Общи положения
2. Категоризация на публикациите и цитиранията
3. Оценяване на публикациите и цитиранията
4. Изисквания към изданията и оценяването им
5. Норми на оценка на академичния състав, включително и докторантите, по отношение на публикационната им дейност

Настоящият правилник на ВВМУ е хармонизиран с Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“, обн. ДВ, № 72, 18.09.2015.

Правилникът е обобщение на специфичния опит на ВВМУ по отношение на категоризирането, инвентаризирането и оценяването на научните и методическите публикации и цитиранията. Той е приложение към **Правилника за научноизследователската дейност на ВВМУ**, има за задача да разграничи научните и методическите публикации от всички останали (художествени, публицистични, журналистически, научнопопулярни и административни) и се прилага при:

- Подготовка на акредитации, САНК и одити;
- Аттестиране на академичния състав;

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 2 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

- Провеждане на конкурси за щатноосигурени длъжности: професор, доцент, главен асистент, асистент, старши преподавател и преподавател, а така също и кандидат-докторанти;
- Оценяване на общата публикационна активност на академичния състав, нейната значимост и развитие в ретроспекция;
- Поддържане на системата за управление на качеството конкретно в Система за управление на релационна база данни (СУРБД) „Мониторинг D“;
- Решаването на проблема с отчета на авторството при съвместни публикации.

1. Общи положения

- 1.1. Научната публикация е произведение, написано и публикувано в съответствие с изискванията, изложени в т. 4. За научни и методически публикации се признават и публикациите на електронен носител.
- 1.2. Основните изисквания към научната публикация са: да бъде издадена в научно издание, което да упражнява една от приетите форми на рецензиране; да има научен апарат с посочване в текста на цитираните извори със съответната страница или член, алинея и параграф.

2. Категоризация на публикациите и цитиранията

Отчитаните публикации се делят на:

- Научни публикации (научна продукция);
- Методически публикации.

Отделно се отчитат цитиранията.

2.1. Научни публикации (научна продукция) – включват следните видове:

2.1.1. Монография – оригинално научно издание, изградено върху собствени научни резултати на автора/авторите, с анализ на обсъжданата проблематика, което е публикувано от издателство, осигурило оценка на постъпилния ръкопис от рецензенти. Произведение, в което за основен обект на изследване е избрана цялостна, относително самостоятелна система, при която проблематиката се разглежда в най-голяма пълнота и в единен логико-монологичен план. Монографията се характеризира с ясно изразена теоретична насоченост. Съсредоточеността при изучаването на отделен въпрос или проблем е основна, типична черта на всички монографии.

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 3 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

Обемът на монографията надвишава 100 стандартни машинописни страници.

2.1.2. Дисертация с автореферат към нея – квалификационно научно произведение, което е с правата на ръкопис, но се признава за публикация поради публичността на защитата и регистрацията във формуляр „Сирена“. Отчитат се само защитените дисертации със съответните автореферати в комплект.

2.1.3. Тематичен сборник студии и статии на един автор – сборник от студии и статии (виж по-долу определенията), които са обвързани тематично и като цяло изчерпват изследването на цялостна, относително самостоятелна система. Включените произведения в сборника се отличават с ясно изразена теоретична насоченост и за нуждите на практиката се отчитат като монография, ако са с обем над 100 стандартни машинописни страници.

2.1.4. Студия – научно произведение, в което за основен обект на изследване е избран съществен проблем и той в значителна степен е изследван от автора. Обемът на студията варира от 30 до 100 стандартни машинописни страници.

2.1.5. Статия – научно произведение, което след рецензиране се публикува в периодично научно издание (списание, сборник трудове на ВВМУ). Разновидност на статията е статията-рецензия.

2.1.6. Доклад – научно произведение, което след прочитане и приемане от съответната секция на научна сесия (конференция, семинар) се публикува в сборник, съставен с материали на сесията. (За ВВМУ това е „Морски научен форум“).

2.1.7. Патенти – форма на интелектуалната собственост. Тя се състои от набор от изключителни права, предоставени от суверенна държава на изобретател или упълномощено от него лице за ограничен период от време в замяна на публичното оповестяване на дадено изобретение.

2.2. Методически публикации:

2.2.1. Учебник – комплексно дидактическо произведение, пряко предназначено за използване в учебния процес, което трябва да отговаря на следните изисквания – съответствие с действащите планове и програми във ВВМУ и да се отнася поне към една от действащите учебни програми. Особена разновидност е **учебник, написан в монографичен вид**. В този смисъл той е хибриден жанр между научна и методическа публикация. Използва се при подготовката на докторанти и при обучение в магистратура. Друга разновидност на учебника е **самоучителят**.

2.2.2. Учебно помагало – дидактическо произведение, пряко предназначено за използване в учебния процес, което трябва да

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 4 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

отговаря на следните изисквания – съответствие с действащите планове и програми във ВВМУ.

2.2.3. Ръководство за практически/лабораторни упражнения и практикуми – издание, обслужващо посочените видове занятия, като е в съответствие с действащите планове и програми.

2.2.4. Наставление за провеждане на учебна практика и стаж – спада към нормативните актове, не е носител на авторското право и не се отчита като публикация.

2.2.5. Лекция, практическо упражнение, семинар, тест, презентация – дидактически материали, написването или съставянето на които е вътрешноприсъща дейност на преподавателя, която не се отчита като публикация.

2.3. Цитирания

Отчитането на цитиранията става само в научни произведения и методически публикации. Те биват:

2.3.1. Специални научни публикации, посветени на дадено научно произведение с разновидности – рецензия и отзив;

2.3.2. Преки цитирания;

2.3.3. Косвени цитирания.

Претенции за цитирания, които не са посочени в произведението, не се приемат. В този случай посегателството върху авторските права е проблем на автора, който той следва да реши самостоятелно, в съответствие с нормативната уредба на страната.

3. Оценяване на публикациите и цитиранията

3.1. Категоризирането и оценяването на публикациите се извършва от началника (ръководителя) на всяка катедра, под надзора на специално назначена **комисия за отчет на публикациите** във ВВМУ (за дейността на комисията виж в т. 4). Всеки автор е длъжен своевременно да докладва за научните си публикации на ръководителя (началника) на катедра за включване в списъка на системата „Мониторинг D” (СУРБД „Мониторинг D“) и да съхранява съответните публикации за показ, като доказателствен материал при конкурси, акредитации, атестации, хабилитации и др.

3.2. Случаите, в които не се представя дадена публикация или се фалшифицира наличието публикация, се третира като отсъствие на жизнеспособно доказателство, което обезценява труда на комисииите по акредитации, атестации или конкурсите и може да доведе до негативни последици за ВВМУ, поради което е нужно да се налагат и

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 5 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

дисциплинарни наказания при подобни случаи. По същия начин да се оценяват действията при посегателство на чужди авторски права.

3.3. При инвентаризирането в СУРБД „МОНИТОРИНГ“ са действени следните положения:

3.3.1 Публикацията може да има само една стойност и тя е единица.

3.3.2. Публикацията може да се състои от една или повече съставни части, наречени публикационни активности. Публикационната активност е персоналният принос на всеки автор за дадена публикация и може да придобие стойност от 1 до 0,1. Стотни и по-малки значения на публикационната активност не се допускат. Публикационна активност се отчита само на онези автори, които се намират на основен трудов договор във ВВМУ и са на научно-преподавателска длъжност в него, както и за докторанти на ВВМУ.

3.3.3. СУРБД инвентаризира само публикационни активности с ясно авторство въз основа на представен разделителен протокол между съавторите. Ако такъв не е представен, то тази дейност се извършва със служебен разделителен протокол.

3.3.4. В основата на оценяването е точковата система, като количеството точки е краен резултат от отчитането на обема на произведението и престижността на публикацията, съавторския и съставителския дял, както и отчета дали е написано под общата редакция на един или друг автор от съавторите.

Обемът се отчита на брой знаци с интервалите помежду им.

3.3.5 Цитиранията на даден автор в чуждо научно произведение е доказателство за неговата значимост и се точкува като публикация по начин, посочен в таблица 1.

Таблица 1

Ориентировъчни показатели за точкуване на научните и методическите публикации и цитиранията

№	Жанр	Обем (знака)	В България		Зад граница
			Без международно участие	С международно участие	
1.	Монография	Над 180000	50 – 55	55 – 60	100 – 120
2.	Дисертация с автореферат	-	70	70	70
3.	Учебник	Над 150000	7 – 9	9 – 11	14 – 16

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 6 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

4.	Учебно помагало	30000 – 50000	3– 4	3 – 4	3 – 4
5.	Ръководство за упражнения (лаб. упр.) или учебна практика	10000 – 50000	2 – 3	2 – 3	2 – 3
6.	Тематичен сборник студии и статии	Всяка статия и студия се отчита поотделно			
7.	Студии	50000 – 70000	7 – 8	9 – 10	14 – 16
8.	Статии	6000 – 45000	4 – 5	5 – 6	8 – 10
9.	Доклад	6000 – 20000	2 – 3	2 – 3	3 – 4
10.	Съобщение	До 6000	1	1	2
11.	Патент	-	2 – 3	2 – 3	3 – 4
12.	Цитиране в специално посветено произведение (положително)	-	3 – 4	3 – 4	6 – 7
13.	Пряко посочване (положително)	-	2 – 3	2 – 3	4 – 5
14.	Непряко цитиране (положително)	-	1	1	2

3.3.6. Преиздадените мащабни произведения като монографии и учебници след преработка се отчитат като самостоятелни отделни произведения от същия ранг. Същото се отнася за публикуваните произведения в чужбина, когато те преди това са публикувани в България.

3.3.7. За научните публикации, индексирани в световните индекси за научно цитиране SCOPUS и WoS, точките по горната таблица се удвояват.

3.3.8. Когато колективно произведение е написано под нечия обща редакция и това е отразено в произведението, то този автор получава не по-малко от 10% от всички точки, а остатъкът се поделя между всички автори според авторското им участие.

3.3.9. Отчетът на авторството на схемите, фигурите и диаграмите се извършва по решение на ръководителя на съставното академично звено и се утвърждава от комисията по категоризация, оценяване и отчет на публикациите.

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 7 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

3.3.1. Когато не е определен индивидуалният авторски принос при произведения, написани в съавторство, този принос се отчита по споразумение, с отчет в съответната комисия и при необходимост – арбитраж. Когато авторите не са посочили кой коя част е написал и не са предявили своите претенции, то точките се поделят поравно.

3.3.11. Когато публикацията е със съавтор извън ВВМУ, то неговият дял не се отчита и активът се поделя само между съавторите във ВВМУ. Когато посочването изцяло отрича положенията в научното произведение на автора, това цитиране не се взема под внимание и не се точкува.

3.3.12. Не се зачитат за цитирания случаите на самоцитиране, включително и в случаите, когато цитираното произведение е писано в съавторство, независимо от посочената поредност на съавтора.

4. Изисквания към изданията и оценяването им

4.1. Основен орган за управление на качеството на оценката на началниците (ръководителите) на катедри е комисията по категоризиране, оценка и отчет на научните публикации. Комисията се състои от председател, секретар и членове и се избира от Академичния съвет на ВВМУ, и се назначава със заповед от началника. Посочената комисия не само наблюдава работата на ръководителите на съставни академични звена, но категоризира и оценява изданията по следните критерии:

4.1.1. Индексиране на публикацията в световните индекси за научно цитиране SCOPUS и WoS.

4.1.2. Наличие в изданието на код ISSN/ISBN? Ако няма, то изданието не се зачита за научно, а представените в него публикации не се отчитат. Изключение се прави за хабилитационни трудове, дисертациите и авторефератите към тях, както и за трудовете с гриф за класифицирана информация.

4.1.3. Учебниците и монографиите трябва да имат двама официални хабилитирани рецензенти. В противен случай публикациите не се зачитат и не се точкуват.

4.1.4. Публикациите в „Трудовете на ВВМУ“ се отчитат като статии, тъй като се подлагат на рецензиране, а в „Морски научен форум“ – като доклади. Докладите, публикувани в научни списания след сесията, се отчитат като доклади.

4.1.5. Комисията проследява дали в списанията, в които се предлага да се отчитат публикациите, има научна редколегия от хабилитирани лица, дали статиите се рецензират и в каква степен качествено се списва списанието. Ако в списанията те отсъстват, публикациите в тях не се признават и не се точкуват.

4.1.6. Комисията проследява изправността на функционирането на съответните научни форуми и ги класира ежегодно с определена тежест

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 8 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

(коефициент). Проследява работата на научните редакции на списанията и също ги класира. Съставя списък на научните списания в страната и зад граница, в които се проследяват публикации на автори от ВВМУ, и въвежда коефициент, с отчет на който предложената публикация заема едни или други стойности в посочените граници на таблица 1.

4.2. В съответствие със **Закона за авторското право и сродните му права** – законите, правилниците, уставите, наставленията и пр. не са носители на авторското право, поради което и не се отчитат като авторски научни произведения.

4.3. Не са научни публикации публикуваните материали от дискусии и кръгли маси, както и пленарните доклади, които нямат научен апарат и не се гласуват от заседанията.

5. Норми на оценка на академичния състав и докторантите по отношение на публикационната им дейност

5.1. Настоящият параграф на **Правилника** се прилага в тясна връзка с **Правилника за развитие, оценка и атестиране на академичния състав** и **Атестационната книжка** към него, както и **Правилата за атестиране на докторанти**.

5.2. Въвеждат се следните количествени критерии в таблица 2:

Таблица 2

Количествени критерии (в точки) за атестиране на научно-преподавателския състав по отношение на публикационната дейност

№	Категория	Удовлетворит.	Добър	Мн. добър
При атестиране				
1.	Докторант	1	2	3
2.	Асистент – гл. асистент	9	12	15 и повече
3.	Преподавател – ст. преп.	9	12	15 и повече
4.	Хабилитиран преподавател	15	20	25
При повишаване в длъжност „Главен асистент“				
5.	Асистент – гл. асистент	6	+ защитена дисертация	

Забележка: Атестирането на докторантите се извършва едногодишно; на асистентите и преподавателите – на 3 години, а на хабилитирания състав – на 5 години. Затова ежегодната норма за мн. добър е 5 т. за преподавателите, а за докторантите – 3 т.

Правилник за категоризиране, инвентаризиране и оценяване на научните и методически публикации и цитирания	Стр 9 от 9	Редакция четвърта	2017
---	------------	-------------------	------

5.3. При атестиране на научно-преподавателския състав в раздела „Публикационна дейност“ се присъжда оценка „много добър“ при следните задължителни условия: поне една задгранична публикация, статия в периодично научно списание в България и методическа публикация. Изключение на това правило се прави само в случай, когато атестираният е защитил дисертация през периода.

Заключителни разпоредби

Нито една от разпоредбите на този **Правилник** не трябва да препятства публикационната дейност или да е причина за посегателство върху авторските права на академичния състав на ВВМУ.

Правилникът подлежи на периодично усъвършенстване по предложение на **комисията по категоризиране, инвентаризиране и оценяване на публикациите** или на факултетните съвети с решение на Академичния съвет на ВВМУ.